

de *Vulgari et pupill. substitut.* Atqui ex causa infirmitatis amentes lucratur distributiones, etiamsi talis consuetudo non extiterit, neque probetur, dummodo non subsit contraria consuetudo legitime præscripta, juxta dicta n. 189. et 190. atque fatetur ipsemet Covarruvias cit. n. 8. vers. *Ergo contrariam*: idem igitur est dicendum in aliis duobus relatis casibus. Accedit ratio superius jam allata, quia afflictio non est addenda afflictio, c. *Ex parte. 5. de Cleric. ægrot.* Atqui injuste incarceratus, excommunicatus, expulsus, etc. jam hoc ipso afflictus est; ergo non est ipsi addenda afflictio per subtractionem distributionum quotidianarum, cum per ipsum non steterit, quominus interesset divinis.

198. *Canonicis absentibus ob evidentem Ecclesie utilitatem debentur distributiones; secus: si non sit evidens.* — Resp. II. Tertius tandem casus, ob quem juxta sæpe cit. cap. un. h. t. in 6. distributiones debentur canonicis in interressentibus, « est evidens Ecclesie utilitas. » Et dicitur notanter *Evidens*: nam occulta necessitas, seu utilitas, quam quis fingeret, simulando se ire, aut mitti ob causam occultam arduam, nec revelandam, non sufficeret, arg. c. *Monasteria.* juncta Glossa *ŷ. Rationabili. de Vita et honest. Cleric.* ac notat Joan. Andreas cit. cap. un. n. 3. *ŷ. Evidens.* h. t. in 6.

199. *Evidens hæc utilitas debet esse illius Ecclesie in specie, de cujus distributionibus quaeritur.* — Additur vero in singulari, « Ecclesie: hoc est, illius Ecclesie in specie, de cujus distributionibus quaeritur; » prout formalibus hisce verbis loquitur Joan. Andreas loc. cit. et sequitur Ancharanus d. cap. un. n. 4. h. t. in 6; Fagnanus c. *Licet.* n. 160. de *Præbend.* subjungens, secus esse dicendum, si absentia contingat ob utilitatem alterius ecclesie particularis, vel etiam generalis.

200. *Atque istud varie probatur.* — Atque hoc ultimum, sive quod utilitas evidens ecclesie, requisita ad lucrandas distributiones in absentia, debeat esse illius Ecclesie in specie, de cujus distributionibus quaeritur, probatur ulterius ex eo; tum quia distributiones quotidianæ, spectato jure communi, non debentur canonicis existentibus in servitio papæ, arg. c. *Cum Dilectus.* 14. h. t. ac notat. Glossa ibid. *ŷ. fructus*; quam Fagnanus cit. c. *Licet.* n. 99. et 160. sequitur, et asserit, omnium consensu esse approbatam; et tamen ipsi censentur servire ecclesie uni-

versali, per textum cit. c. *Cum dilectus.* h. t. ibi: « Familiares nostri, qui circa nos se obsequiales exhibent universis, » tum quia pariter duo canonici, existentes in servitio episcopi, non lucrantur distributiones, c. *De cætero.* 7. et c. ad Audientiam. 15. eod. haud obstante, quod et hi censeantur inservire ecclesie generali, seu toti diocesi: cum episcopus sit in ecclesia, et ecclesie in episcopo, can. *Scire debes.* 7. q. 1; tum tandem, quia absentes studiorum causa non percipiunt distributiones quotidianas, c. *Licet.* 32. de *Præbend.* quamvis absint pro utilitate ecclesie universalis, quæ ipsorum doctrina illuminatur, cap. ult. de *Magistris*, et alibi.

201. *Distributiones quotidianas recipit canonicus missus ad concilium generale, provinciale, vel synodum diocesanam.* — Conclusio sic declarata exemplificatur, simulque exemplificando probatur. Sic imprimis canonicus missus a capitulo ad concilium generale, provinciale, aut synodum diocesanam, recipit distributiones quotidianas. Rebuffus in *Praxi beneficior.* tit. *Dispensatio de non residendo.* n. 34. asserens, ita declaratum fuisse in concilio Constantiensi pro præsentibus dicto concilio. Barbosa, part. III. de *Offic. et potest. episc.* n. 158. cum aliis. Præsertim si canonicus tanquam theologus, vel canonista interest, missus a capitulo: quia censetur abesse in utilitatem suæ ecclesie, ac rem ipsius utiliter gerere. Barbosa cit. n. 158. et cap. XXIV. de *Canonicis, et dignitatibus.* n. 8. et 10. citans plurimos alios; atque istud post Monetam de *Distribut. quotia.* part. II. q. 41. n. 91. et Cenedo *Practic. et Canon. quæst.* lib. I. quæst. 1. n. 67. ampliatis ad eos, qui a capitulo mittuntur in aliquo publico munere; puta, magistratus, si ecclesia habet jurisdictionem; vel saltem causa legationis ad Papam, vel principem.

202. *Item canonicus actu incumbens animarum curæ, quæ imminet suæ dignitati, vel canonicatui.* — Deinde canonicus incumbens animarum curæ, quæ imminet suæ dignitati, vel canonicatui, dum actu administrat sacramenta, vel alia ad ipsius curam spectantia, habetur tanquam præsens in choro, sicque lucratur distributiones quotidianas. Garcias part. III. de *Beneficiis.* cap. II. n. 335. adducens, declarationem sacræ congregationis; Barbosa, de *Canonicis et dignitat.* cap. XXIV. n. 11. et 12. allegans alios, et sacram congregationem cardinalium, negotiis episcopo-

rum et regularium præpositorum, in una Laudensi, 24 novemb. 1617.

203. *Pœnitentiarius quoque, quando actualiter audit confessiones.* — Pœnitentiarius quoque, dum confessiones in ecclesia audit, interim præsens in choro censetur; sicque distributiones acquirit, juxta concilium Tridentinum, sess. 24. cap. VIII. de *Reform.*; Barbosa cit. allegat. 53, n. 160 et cap. XXIV. de *Canonic. et dignitat.*, n. 6; Garcias part. V. de *Beneficiis*, cap. IV. n. 123. 124. et seqq. allegans diversas Declarationes sacræ congregationis. Quæ tamen notanter addunt pœnitentiarium tunc solummodo censerî præsentem in choro, quando actualiter audit confessiones; non autem pro eo tempore, quo residet quidem in confessionali, sed non audit confessiones, aliis in choro divina peragentibus. Ratio horum generalis est, quia canonici exercentes curam animarum, suæ dignitati, seu canonicatui incumbentem, aut pœnitentiarius actu excipiens confessiones, hoc ipso censentur abesse ob evidentem ecclesie suæ utilitatem, utpote cujus obligationi in exercenda cura animarum satisfaciunt.

204. *Et canonicus missus a capitulo pro aliquo servitio Ecclesie, seu capituli, v. g. ad prosequendas lites, procuranda communia negotia.* — Rursum canonicus missus a capitulo pro aliquo servitio ipsius ecclesie, seu capituli, puta, ad prosequendas lites, vel procuranda communia negotia, percipit omnes fructus, ad distributiones quotidianas. Barbosa, cit. cap. XXIV. n. 19. Idemque dicendum, si canonicus mittatur Romam ad agenda negotia ecclesie suæ; vel alibi existat pro defensione jurium ecclesie, vel beneficii sui: lucrantur enim distributiones quotidianas in absentia, cum absit pro evidenti utilitate ecclesie suæ, cit. cap. un. h. t. in 6. et c. *Ex parte tua.* 13. h. t.; Covarruvias lib. III. *Var. resolut.* cap. XIII. n. 8. vers. *Decimo*; Garcias, lib. III. de *Beneficiis*, cap. II. n. 362; Barbosa, part. III. de *Offic. et potest. episc.* allegat. 53, n. 172, adducens multiplicem decisionem Pptæ. Accedit ratio, quia præterquam, quod talis canonicus censeatur abesse pro evidenti ecclesie suæ utilitate, ut dictum: « non decet alicui suum officium esse damnosum, » prout loquitur pontifex c. *Cum non deceat.* 30. de *Election.* in 6.

205. *Concordatur c. Cum non deceat de Election. in 6. cum cap. ult. h. t. in 6. — Dices. In hoc ipso cap. Cum non deceat, de*

Election. in 6. expresse traditur oppositum, statuendo videlicet, ut illi, qui ecclesiarum suarum prosequuntur utilitatem, censerî quidem debeant residentes, sicque fructus beneficiorum suorum integre percipere, sed « quotidianis distributionibus tantaxat exceptis: » ergo. Ad hanc instantiam, et evitandam antinomiam inter cap. un. h. t. in 6. et citatum c. *Cum non deceat. de Election.* in 6. variæ sunt responsiones doctorum; uti videre est apud Glossam cit. cap. un. *ŷ. Utilitas.* h. t. in 6; Fagnanus c. *Licet.* n. 159. de *Præbend.*; Pirhing, h. t. n. 29. et alios. Dimissis tamen cæteris, breviter respondetur cum Fagnano loc. cit. vel potius cum sacra congregatione concilii, quæ examinatis singulorum opinionibus, et articulo diligenter discusso, intellixit, textum in d. c. *Cum non deceat. de Election.* in 6. loqui in eo casu, in quo ex consuetudine cujuspiam particularis loci, absentes ob ecclesie utilitatem non percipiunt distributiones: talem enim consuetudinem valere, jam dictum est supra n. 190. At vero non probata hujusmodi consuetudine, censuit eadem congregatio absentes ob evidentem ecclesie utilitatem distributiones lucrari perinde, ac si divinis interessent, juxta textum in cit. cap. un. h. t. in 6. Et congregationis sententiam sanctæ memoriæ Paulus V. ad se relatum approbavit. Ita refert Fagnanus cit. n. 159. vers. *Verum.*

206. *Præter dictos tres casus dantur nonnulli alii, in quibus canonici absentes possunt percipere distributiones.* — Quaeritur III. An præter dictos tres casus, cap. un. h. t. in 6. expressos, dentur nonnulli alii, in quibus canonici justa de causa absentes lucrantur distributiones quotidianas? Resp. Dantur nonnulli alii casus, in quibus sive spectato jure communi, juncto concilio Tridentino, sive ex privilegio apostolico, aut novissimis constitutionibus pontificiis, canonici absentes lucrantur distributiones quotidianas. Conclusio hæc probatur ex iis, quæ quoad propositum late tradit Barbosa, *Tract. de Canonicis et dignitatibus*, cap. XXIV. per totum; et Fagnanus c. *Licet.* n. 124. et seqq. de *Præbend.* atque declaratur inductive quoad singula membra; quamvis per hoc non negetur, unum vel alterum sequentium casuum posse reduci ad tertium, quid cit. cap. un. h. t. in 6. exprimitur sub ly: « Aut evidens ecclesie utilitas excusaret. »

207. *Uti fit quando universi redditus capituli in solis distributionibus quotidianis consistunt:*

nam tunc canonicus legitime absens lucratur duas partes, dempta tamen tertia. — Imprimis quidem spectato jure communi, juncto concilio Tridentino, canonici ex quacunque justa causa, obtenta tamen prius legitima licentia absentes, percipiunt distributiones quotidianas, quando universi redditus capituli in solis distributionibus quotidianis consistunt: ita tamen, ut post concilium Tridentinum, sess. 21. cap. III. de Reform. solummodo duæ partes ipsarum canonicis ita absentibus debeantur. Fagnanus cit. c. Licet. n. 124. 125. et 126. allegans multiplicem declarationem sacrae congregationis concilii. Accedit ratio, quia, ubi redditus omnes consistunt in distributionibus, tertia harum pars retinet naturam distributionum, juxta concilium Tridentinum cit. cap. III; reliquæ vero duæ succedunt in locum præbendæ. Siquidem juxta sacros canones non datur canonica sine præbenda, c. Relatum, 9. et c. Dilectus, 19. de Præbend. atque canonici legitime absentes lucrantur præbendam, sive fructus grossos, etsi non distributiones extra casus specialiter expressos; ergo.

208. Idque exemplificatur in duobus canonicis, qui existunt in servitio episcopi; aut, qui absunt studiorum causa. — Hinc, quando omnes redditus capituli consistunt in solis distributionibus quotidianis, duo canonici in servitio episcopi existentes percipiunt distributiones ejusmodi: ne alioquin ipsis suum officium, atque privilegium jure communi concessum, redderetur inutile: excepta tamen tertia parte, quæ retinet naturam distributionum, ac proinde interessentibus accrescit. Garcias, part. III. de Beneficiis, cap. II. n. 351. et 353. allegans multiplicem declarationem sacrae congregationis cardinalium concilii Tridentini interpretum. Idemque esse dicendum de canonicis absentibus causa studiorum, tenet Garcias, loc. cit. n. 353, allegans declarationem dictæ sacrae congregationis, die 13 septemb. 1595. Quod ipsum, ait, procedere in canonico legente sacram Scripturam in publica universitate, ex declaratione ejusdem sacrae congregationis, 2 febr. 1597, et aliis hujusmodi casibus.

209. Habens ex legitima dispensatione canonicatum, et ecclesiam parochialem simul, si residet in parochiali, lucratur distributiones integras, si canonicatus solum in distributionibus consistat. — Hinc tamen excipitur casus, quo quis ex legitima dispensatione, canonicatum et ecclesiam parochialem habens, residet in

parochiali, juxta præscriptum beati Pii v. Nam talis distributiones quotidianas lucratur integras, si canonicatus consistat solum in distributionibus, non habens præbendam: prout declaravit eadem sacra congregatio, atque decrevit Papa, apud Garciam cit. cap. II. n. 115. et n. 352, asserentem, esse speciale in hoc casu, quod omnes sunt distributiones acquirantur, non deducta tertia parte: et hoc in favorem curæ animarum, et propter onus residentia parochialis. Atque conformiter istis limitanda sunt dicta superius § 3. n. 99.

210. Canonicus absens ab Ecclesia sua ex privilegio Summi Pontificis, potest percipere distributiones. — Deinde ex privilegio apostolico, aut novissimis constitutionibus apostolicis, plures gaudent distributionibus quotidianis. Et quidem generatim loquendo, canonicus absens ecclesia sua ex privilegio summi Pontificis, potest percipere distributiones quotidianas. Barbosa de Canonicis et dignitat. cap. xxiv. n. 13. allegans Geminianum n. 4. et Franchum n. 3. in cap. un. h. t. in 6, pluresque alios. Privilegium enim non residendi in aliquo canonicatu a Papa concessum, idem operatur, ac si canonicus vere resideret, arg. c. Cum dilectus. 14. et c. Ad audientiam. 15. h. t.; Barbosa cit. n. 13. et alii. Nam ad Romanum Pontificem pertinere plenariam ecclesiarum, personatum, dignitatum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum dispositionem, textus est in c. Licet Ecclesiarum. 2. de Præbend. in 6. et Clem. 1. Ut lite pendente, etc. Episcopus vero non potest aliquem excusare a residentia in choro, nisi in casibus a jure expressis. Garcias, part. III. de Beneficiis, cap. II. n. 406. et 407, referens declarationem sacrae congregationis concilii. Barbosa, ubi supra, et alii.

211. Ut auditores Rotæ Romanæ. — Hoc ipsum exemplificatur, atque declaratur loquendo de nonnullis in specie. Sic quippe auditores Rotæ Romanæ percipiunt fructus, et distributiones suorum beneficiorum in absentia, ac si actualiter interessent officiis divinis. Ita concessit eisdem Clemens VII. in sua constitutione 13, quæ incipit: Convenit, et habetur tom. I. Bullarum Romanæ. Id ipsum tradit Barbosa cit. cap. xxiv. n. 1. et part. III. de Offic. et potest. episc. allegat. 53, n. 155, cum aliis.

212. Inquisitores hæreticæ pravitatis; et quomodo? Collector generalis cameræ apostolicæ, subcollector, etc. — Similiter inquisitores hære-

ticæ habentur in suis præbendis, et dignitatibus, pro præsentibus et interessentibus: non quidem spectato jure communi, sed per specialia Indulta apostolica, ab uno quinquennio ad aliud renovanda. Garcias, c. part. III. cap. II, n. 356, referens declarationem sacrae congregationis concilii; Barbosa d. allegat. 53, n. 156. allegans alios. Ubi pariter n. 157, subjungit aliam concessionem Sixti V. die 8 maii 1590, factam, vi cujus collector generalis cameræ apostolicæ, subcollector, advocati, procuratores, fiscales, et notarii in causis spoliatorum, eorum officio durante, lucrantur distributiones quotidianas in absentia.

213. Canonici missi ab ipsorum episcopo ad Limina Apostolorum ejus nomine, vel comitantes episcopum ad eadem, lucrantur distributiones. — Rursum canonici missi ab ipsorum episcopis ad Limina Apostolorum eorum nomine, vel comitantes ipsos episcopos ad eadem Limina, distributiones lucrantur ex decreto S. D. N. Sixti V. Ita declaratio sacrae congregationis concilii, quam his ipsis verbis refert Garcias cit. part. III. cap. II. n. 349. Idemque docet Fagnanus c. Licet. n. 134. vers. Fallit sexto, de Præbend.; Barbosa d. allegat. 53, n. 159. et alii, quos citat.

214. Canonici absentes possunt percipere distributiones in absentia, quando eis in statuto Ecclesie, per Sedem apostolicam confirmato indulgetur. Vel quando ad hoc habent indultum apostolicum. — Insuper canonici possunt percipere distributiones in absentia, quando eis ex statuto ecclesie per Sedem apostolicam confirmato, indulgetur, ut absentes in aliquo casu participent de distributionibus quotidianis. Idemque dicendum, si canonici habeant Indultum apostolicum vacandi a servitio Ecclesie, et nihilominus percipiendi distributiones. Fagnanus d. c. Licet, n. 132. et 133. de Præbend. Accedit ratio, quia, licet concilium Tridentinum, sess. 24. cap. XII. § Distributiones, de Reform. sustulerit quacunque statuta, et consuetudines percipiendi distributiones in absentia, contra decretum Bonifacii III. relictam cap. un. h. t. in 6, non tamen sustulit privilegia apostolica per Sedem apostolicam confirmata ex certa scientia, ut cum causæ cognitione. Idque propter duplex vinculum: uti notat Glossa in Clem. Dudum. 7. Pacta, de Sepultur. citans Joan. Monachum, et Fagnanus cit. c. Licet, n. 59. et n. 132. ac seqq.

215. Canonici obtinentes præbendam theolo-

galem lucrantur distributiones diebus illis, quibus actu legunt; quod tamen limitatur. — Tandem, ut nonnulli alii casus taceantur, de quibus doctores hactenus citati, canonici obtinentes præbendam theologalem non solum possunt percipere fructus grossos sui beneficii, quandiu in scholis docuerint, cap. ult. § Docentes, de Magistris, juncta declaratione sacrae congregationis, quam refert Fagnanus d. c. Licet, n. 114 et 115. Sed etiam diebus illis, quibus actualiter legunt, habendi sunt sicut præsentibus in choro, et interessentibus; sicque lucrantur distributiones quotidianas; prout declaravit Gregorius XIII. teste Fagnano loc. cit. n. 116 et 169. et Garcias cit. part. III. cap. II. n. 120 et 121. Quamvis iste n. 122. subjungat, hanc gratiam non competere indiscriminatim omnibus (jure enim communi spectato, oppositum foret dicendum, arg. cap. ult. juncta Glossa 7. Integre, de Magistris) sed illis duntaxat, qui ipsam a sacra congregatione specialiter petierint, atque impetraverint. (ADNOTATIO XLVII.)

TITULUS V.

De Præbendis et Dignitatibus.

1. Ratio continuationis rubricarum. — De bonis clericorum internis tam animi, quam corporis, eorumque officio tractarunt priores tituli: nunc agendum restat de ipsorum bonis externis, nempe de præbendis et dignitatibus, seu beneficiis ecclesiasticis, ex quibus debite residendo, seu eisdem deserviendo, honestam suam sustentationem habere valeant, juxta illud I. Corinth. ix, 13: Qui alteri deserviunt, cum altari participant: ne alioquin in opprobrium Ordinis Clericalis mendicare, vel negotiari cogantur. Quia vero præsens titulus amplissimam contineat materiam, de qua plenos libros quidam ediderunt, ne sollicitas ipsius confusionem pariat, operæ pretium erit, eundem in diversos paragraphos dividere.

§ I.

DE NATURA PRÆBENDÆ, AC BENEFICII ECCLESIASTICI, HUIUSQUE REQUISITIS.

2. Præbendæ nomen sumitur multipliciter. — Quæritur I. Quid nomine Præbendæ intel-